

MARKO ŠELIĆ

Impet

NAPET ŠOU

— Laguna —

Copyright © 2014 Marko Šelić
Copyright © 2014 ovog izdanja, LAGUNA

SADRŽAJ

PRESLIŠAVANJA PRE SLUŠAVANJA	9
DOKTOR MARČELO VIA DANIL HARMS.....	15
ŠANKERU.....	23
Šankeru.....	25
Radni <i>Šanker</i>	30
Sluz ispod šanka	33
Kontrabasista po nacionalnosti	39
MUK.....	43
Muk	45
Kako smo umuknuli	51
LAŽ	57
Laž	59
Kako je srpsko zdravstvo sistematski uništeno od idi(j)ota	65
Laž	71
20 000	75
20 000	77
Dvadeset hiljada protiv jednog	85

HIMNA MARŠALA MITA	93
Himna maršala Mita	95
Šnicle od svastikinog buta	101
ŠURDA	105
Šurda	107
Onaj drugi	113
„...U skladu s nečijim planom...“	115
TUNEL	125
Tunel	127
(Sv)ako(m) je to ljubav	133
TOTALNO	145
Totalno	147
KOMPLIKOVANI	151
Komplikovani	153
BABA!	161
Baba!	163
Bapske priče.	169
OPAJDARSKO KOLO	177
Opajdarsko kolo	179
ČEP	183
Čep	185
Trgovina ljudima u cilju radne eksploatacije	191

PEGLA	195
Pegla	197
O pesmi pegla	203
Primal scream	206
Negativac? Država i društvo!	209
STOMAK	215
Stomak	217
Digestivni traktat	225
ŠAPAT	235
Šapat	237
DANAS NEĆU NAPISATI NIŠTA	243
„Gde nalaziš inspiraciju?“	244
Danas neću napisati ništa	251
KAVEZ	255
Zavesa	256
Kavez	261
HVALA!	265
O PISCU	267

foto: Miljana Vuković

PRESLIŠAVANJA PRE SLUŠAVANJA

Napetost (engleski: Tension). Karakteristični opšti simptom koji prati doživljavanje strepnje i straha, može da bude psihički ili telesno uslovljen. Psihička napetost je subjektivno osećanje svesnosti da postoji određena opasnost ili uslov koji prouzrokuje strah koji prate uznemirenost, razdražljivost, preosetljivost, poremećaji spavanja, naročito usnivanja, prenapregnutost i nesposobnost opuštanja. Oboleli osećaju neodređeni unutrašnji pritisak, (...) imaju osećanje da će pući i raspasti se, kao da žive na ivici, kao napeta struna ili zapeta puška.

(Iz „Rečnika straha“ Ljubomira Erića)

U datoj definiciji reč *subjektivno* zamenite rečju *objektivno*, i možemo da počnemo. Naravno, važi onaj čuveni „disklejmer“ *Peščanika*: ako vam je dobro, onda ništa. Oh, ali tada ne biste ni držali ovu knjigu u rukama, zar ne?

Sedim sa dobrim a pametnim čovekom, što je vazda privilegija, i on mi kaže: „Neukusno je dalje tupiti o *rijaliti* eri, sve

se već reklo, a nije to ni neka endemska stvar, toga ima svugde. Uostalom, time što pričamo o tome samo potpomažemo uspeh te pošasti.“ Slegnem ramenima i dometnem: „Razumem šta hoćeš da kažeš. Ali zar oguglavanje nije prvi korak ka pristajanju?“

Pa dobro, zaista, što bismo o tome? Ne biste verovali koliko sam skica za svoje novinske kolumne odbacio upravo iz ovog razloga: kao što kaže ona čuvena laka diskvalifikacija, *imamo mi i prećih briga*. Međutim, ponekad mi se čini da je stvar zrelosti, ako ne i elementarne kulture, ukapirati da nema te velike brige koju naše društvo zapravo rešava, te da taj mit o velikim utakmicama služi samo zato da se ne priča o porazima na male golove. A mentalitet se upravo njima potkopava. Otuda nam ništa ne pomaže ni kad narod promeni vlast, jer vlast ne može da promeni narod. To je tolika očiglednost da već i neka lica ne baš preterano obasjana pameću u javnosti izjavljuju, povučeni za jezik da prokomentarišu ovu ili onu vladu, samo ovo: „Ogledalo naroda.“ Pa kad je tako – šta nam je? Mali golovi, eto šta.

I, šta rekosmo za taj takozvani *rijaliti*? Istina, takvog televizijskog programa ima svugde. Međutim, nigde nije postao kolektivna opsesija i ideologija nacije. Drugde je to tek benigna primitivna zabava, glupa ali neškodljiva; na ovako malom i već uveliko upropašćenom terenu, to je daleko više: krajnji, potpuno usavršeni izdanak strategije *hleba i igara* – onaj u kome je igra toliko razrađena da niko više i ne pita za hleb. Rijaliti je, dakle, krajnji izvršni organ bića koje parazitira na našem mentalitetu, a zove se Estrada. Domanović nam je rekao koju o Stradiji, ne sluteći da će se dogoditi gore: Estradija. Ime za zemlju u kojoj

je tragična zaljubljenost u estradu opčinila sve i svakoga, od političkog i kriminalnog vrha lanca ishrane do onih koji su im prirodni plen i trpeza. Po površini našeg mrtvog mora nahvatao se taj savremeni (premda tako primitivan) oblik srbokrečine, a činjenica što je svakome normalnom odavno muka da uopšte priča o toj pojavi savršena je ilustracija one narodne da pametniji popušta. Upravo tu leži srž našeg jalovog građanstva, koje verovatno i treba da čuti nakon što je višestruko pokazalo da ne ume da iznedri mudre a poštene pastire koji bi vodili stado – a tamo gde nema pastira, stado je prinuđeno da iz svojih redova iznedri vođe i idole: ovnove predvodnike. Ljude bez ikakvog talenta i moralnog kompasa, kojima je novo doba omogućilo da se javno oglašavaju pred milionskim gledalištem, predstavljajući se kao umetnici, političari, doktori nauka, aristokratija. I dok mi okrećemo glavu i pravimo se blesavi, jer potkopavanje budućih naraštaja tobože ne počiva baš na tome, deci su uzori kriminalci i plastične pevaljke, intelektualnost je u njihovim očima vrsta sociološke obogaljenosti, a onime što je pokojni Tijanić nazivao *hiperpalčevima za kucanje SMS-ova* oni „na kojima svet ostaje“ stopiraće na auto-putu ka boljem sutra, nesposobni da svojim atrofiralim nogama sami zakorače. U društvu koje gotovo oduvek održava mentalnu higijenu tako što od najvećih poraza gradi herojske mitove, uopšte ne treba da čudi i ovaj najsvežiji primer: glorifikovanje estetike devedesetih. Pre bezmalo petnaest godina, verovao sam da ćemo danas imati muzej dizelaštva, gde će opskurna garderoba i bizarni tonski zapisi muzike koja je predstavljala saundtrek jednog sunovrata biti jedina mesta na kojima će neki novi ljudi, sablažnjeni i u neverici, gledati te

artefakte pluskvamperfekta i pitati se je li moguće. Ali ono što je nekad bio jauk očaja sad je gromka, ponosita himna novih generacija, a oni koji u tome vide katastrofu sve više nalikuju ludim propovednicima što šetaju unaokolo i objavljuju skori smak sveta – jer, kako nas je lepo naučio Metison u *I am legend*, čudovišna većina prestaje da bude čudovišna time što je većina – monstrumi su oni koji se razlikuju. Eto, toliko je jednostavno: zaglupljivanje u paketu sa izvrtanjem sistema vrednosti predstavlja temelj na kome počiva apsolutno svaki naš državni i društveni problem. Stvarno? Stvarno, i to iz veoma jednostavnog razloga. Stavih, naime, u usta jednom od junaka svog novog romana ovu misao: „Šta možete da podvalite jednom narodu koji je mahom nepismen, potpuno bez pamćenja i uveliko nerealan? Sve, dragi moj gospodine Leo. Sve.“ Ali nekim čudom i dalje je izlizano, gotovo i neumesno o tome pričati. Istina, kažu da se čoveku u bolesničkoj postelji, u onim poslednjim danima, najčešće ne razgovara.

U upravo takvoj klimi, u epohi koju će budući istoričari zvati era Ojdanića, moj bend i ja našli smo se u veoma zanimljivom položaju, oličenom u paroli *ja baš i ne slušam tu vrstu muzike, ali super su ti tekstovi*. U očima zaklete publike *te vrste*, mi odavno nismo baš *ta vrsta*, a u ušima širih masa – jesmo. Stojimo, dakle, u svojevrsnom limbu, umorni od definicija i fioka, sve više svesni da pripadamo jedino nepripadanju. Avaj, istražujući tu ničiju zemlju uverio sam se da je nastanjena ne tako malobrojnim saveznicima. Oni su učinili da ova knjiga i muzika koja je prati dobiju još veći zamajac. Zajedno sa njima, pokušao sam da napravim jedan stvarni rijaliti šou – onaj kome cilj nije

odvlačenje pažnje od stvarnosti, nego sama stvarnost. U njemu ćete, osim novih pesama i tekstova koji ih komentarišu, naći i dva songa rađena za „Doktora Nušića“, predstavu velikog maga Kokana Mladenovića. Stoje uz ovaj šou kao saliveni. Jer, vaistinu, sve što je stalo među ove korice odgovara naslovu: šou koji je napet, šou koji je proklet, šou koji je danas, i sutra će opet. Jednom, sad već davno, reče mi prijatelj da svako delo treba raditi celim sobom kao da ti je prvo; s vremenom, jednačina je evoluirala – sad verujem da svako delo treba raditi celim sobom kao da ti je poslednje, kao da će te tik nakon predaje rukopisa udariti auto. Samo onda kad ti taj scenario izgleda podnošljivo, istinski stojiš iza svog dela. Pa, ovo je to.

Bez daljeg duženja, ozbiljno zahvalan što u vremenu opšteg rata za pažnju držite baš ovu knjigu u rukama, dižem zavesu koju smo slični mi i ja sašili od svojih tesnih koža. Dame i gospodo – Napet Šou.

U Beogradu, avgusta 2014.

Kokan Mladenović, reditelj

Kokan Mladenović

DOKTOR MARČELO VIA DANIL HARMS

Doktor Marko Šelić spava i sanja Branislava Nušića. Nušićev veliki nos se mrda, njegovi brkovi poskakuju od izgovorenih reči koje dr Šelić ne čuje od grohotnog smeha što dopire iz Ujedinjenih Provincijskih Pozorišta Srbije, u kojima nesrećni Alkibijad Nuša čami, zaključan u kavez na kome stoje natpisi „smešno“, „lektira“, „pučka komedija“ i „lakrdija“. Molećivi pogled starijeg druga po peru pada na teški katanac zabravljen predrasudama koje se ne mogu slomiti, predrasudama o lakrdijašu koji zasmjava narod, a koga se mnogomudna intelektualna elita stidi i prezire ga. Doktor Šelić se, vođen svojim instinktom superheroja, baca na rešetke Nušićevog kazamata vičući: „To nije istina! Oslobodite mog kamarada Branislava bukagija i floskula! On nije vašarska luda, mečka koja igra, najsmješniji klovn u cirkusu „Srbija“. On je imao hrabrosti da se ruga u lice jednom kralju, da vidi iza sipinog mastila koje ispušta jedan narod nesposoban da se uhvati u koštac sa svojim manama, sa vođama hranjenim neznanjem i prasetinom!“ Doktor Šelić viče, ali se njegov glas

odbija o zidove tamnice i vraćaju mu se reči „vašarska istina“, „nesposobnim vođama“, „luda prasetina“... Kada ponovo pogleda u ćeliju, vidi Nušića bez brkova, mladca u punoj snazi, zaključanog u predrasudama o lakrdijašu koji zabavlja narod svojim pesmama. Doktor Šelić shvata da je tog mladića sretao još od detinjstva, na slici u đačkoj knjižici, na novogodišnjim fotografijama sa Deda Mrazom, na drugoj stranici indeksa i u ogledalu. Zaprepašćen ovom spoznajom, baca se na rešetke i viče: „Vratite mi brkove! Vratite mi brkove!“

„Vratite mi brkove! Vratite mi brkove!“, vrišti izvesni Marčelo, budeći se iz teškog sna. Sanjao je rešetke, neku zemlju u kojoj se rugaju pametnima i okivaju ih u porugu i sram. Ukratko, sanjao je Napet šou. „Bogu hvala što živim u zemlji koja je izjednačila svoju istoriju sa istinom, istinu sa čovekom, a čoveka sa kulturom!“, pomisli dotični Marčelo i požuri da zapiše ovu izuzetnu misao. To je rečenica koja mu je nedostajala! Njome će danas otpočeti svoj inauguracioni govor u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti! „Dame i gospodo, braćo i sestre, živimo u zemlji koja je izjednačila svoju istoriju sa istinom“, i tako dalje i tako dalje, ponavljao je mladi umetnik, uzbuđeno hodajući Ulicom Branislava Nušića ka mnogomudnoj zgradi SANU, gde će mu podariti mudrost i besmrtnost.

